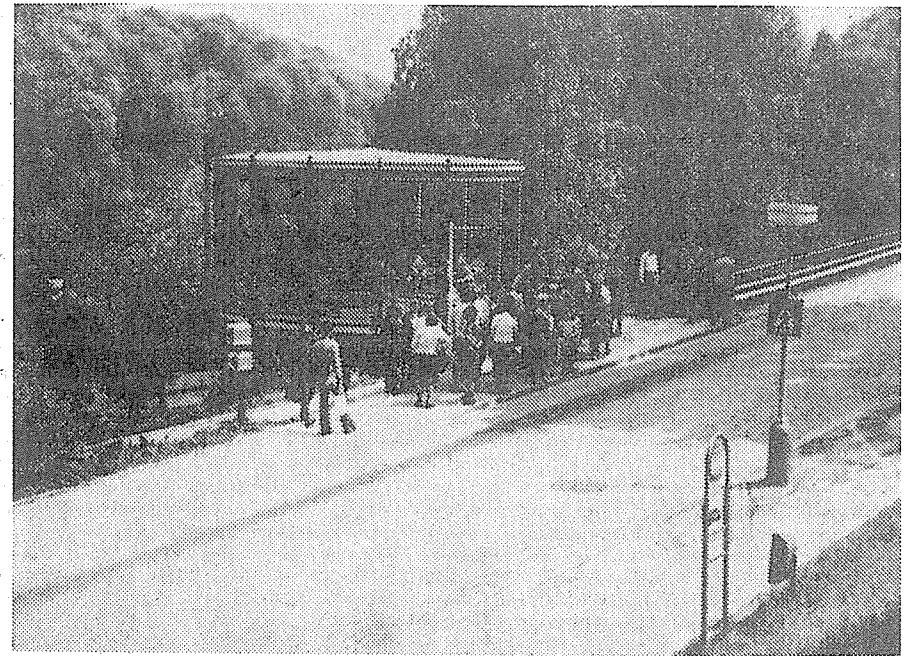

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

TEPLICKÝ MOTIV

ROČNÍK XXIV.

ČERVEN 1982

V JEDNOTĚ SD HRANICE PLNÍ ZÁVĚRY XVI. SJEZDU KSČ

Členové, funkcionáři a pracovníci spotřebního družstva Jednota Hranice se velmi čestně vypořádali s hospodářskými i politickými úkoly v roce 1981 — v prvním roce 7. pětiletky.

Rozhodující úlohu přitom sehrála dobře rozvinutá pracovní iniciativa a socialistická soutěž, které je ze strany vedení SD i ZV ROH věnována soustavná pozornost.

Na počest XXVI. sjezdu KSSS, XVI. sjezdu KSČ a 60. výročí jejího založení byl uzavřen celopodnikový socialistický závazek, který byl orientován na plnění a přeplnění hospodářských a politických úkolů družstva, zejména plnění volebních programů NF, na rozšiřování a zkvalitňování služeb obyvatelstvu a na zvýšení ochrany socialistického majetku.

Na realizaci celopodnikového socialistického závazku se podílelo:

- 1376 pracovníků SD, kteří uzavřeli 902 individuálních soc. závazků a 282 kolektivních závazků,
- 142 dohlížecích výborů.

Zapojení do socialistické soutěže činilo 96 % pracovníků a 100 % dohlížecích výborů.

Na počest 64. výročí VŘSR došlo ke zpevnění některých individuálních a kolektivních soc. závazků členů, funkcionářů a pracovníků družstva. Na základě těchto soc. závazků došlo k povýšení celopodnikového soc. závazku celkem v 8 bodech.

V roce 1981 pracovalo v družstvě 80 kolektivů BSP, z toho 32 soutěžících a 48 s uděleným titulem, v nichž je zapojeno 676 pracovníků družstva. V soutěži bylo také 6 kolektivů záloh BSP, 38 kolektivů BSP uplatnilo metodu A. D. Basova za účelem snížení pracovní úrazovosti v družstvě, 3 kolektivy podle vzoru Domácích potřeb Olomouc — Brigáda socialistické iniciativy, 5 kolektivů KRB, 3 kolektivy soutěžící o Rudý karafiát, 25 prodejen soutěžilo o čestný název „Prodejna 7. pětiletky“, v soutěži vzorných služeb pohostinství o „Štít vzorných služeb“ bylo zapojeno 77 provozoven ZVS. Pokračovalo se v soutěži „Jezdím bez nehod“, u velkoobchodní a nákupní činnosti a rozvíjela se velmi dobře soutěž o nejlepšího zlepšovatele a soutěž výkladních skříní.

Celopodnikový socialistický závazek obsahoval celkem 38 bodů, z toho 36 bylo splněno a 2 splněny částečně. Velmi dobrých výsledků při jeho plnění bylo dosaženo zejména v těchto bodech:

- plán maloobchodního obrátu byl závazek 600 000 Kčs splněn na 14 146 000 Kčs.
- plán velkoobchodního obrátu byl splněn a překročen o 2 491 000 Kčs,
- plán nákupu zemědělských a lesních produktů byl splněn a překročen o 587 tisíc Kčs i za nepříznivých klimatických podmínek,
- plán potravinářské výroby byl splněn a přeplněn o 61 000 Kčs,
- plán investiční výstavby byl splněn na 109,5 %,
- na el. energii bylo uspořeno 28 790 kWh,
- limit spotřeby pohonných hmot byl čerpán na 95 %,
- od netradičních dodavatelů bylo nakoupeno zboží navíc za 4 017 000 Kčs,
- byly splněny všechny závazky na úseku zlepšení služeb obyvatelstvu jako zajištění nákupu do tašek, rozšíření prodejní doby v letní sezóně a rozšíření sortimentu jídel v provozovnách VZS,
- v rámci SD bylo uskutečněno 1633 samostatných politickovýchovných a kulturních akcí a dalších 608 akcí ve spolupráci s Národní frontou,
- dohlížecí výbory získaly 54 pmt palivového dříví,

- do SD bylo získáno 804 nových členů, z toho mladých do 35 let 430,
- bylo získáno 56 dárců krve,
- na zlepšení pracovního a životního prostředí, v akcích „Z“ a při pomoci v zemědělství bylo odpracováno:
 - 21 340 hodin v akcích „Z“,
 - 127 012 hodin na svépomocných akcích,
 - 92 027 hodin na pomoc zemědělství,
- pro lepší vzhled našich obcí a měst bylo vysázeno 5332 keřů a stromků, mově oseto zelených pásů 5664 m²,
- získáno 82 předplatitelů družstevního tisku, 8 vedoucích PO SSM a usku-tečněno 90 politickovýchovných akcí pro učně a mladé pracovníky družstva.

V roce 1981 se velmi dobře rozvíjela soutěž o nejlepšího zlepšovatele družstva. Bylo vyhlášeno 8 tematických úkolů, podáno 31 zlepšovacích návrhů, z toho 23 bylo přijato a 12 ZN realizováno. Společenský přínos činí 114 000 Kčs.

Rozvoj pracovní a tvůrčí iniciativy členů, funkcionářů a pracovníků družstva ovlivnil plnění hospodářských a politických úkolů družstva natolik, že družstvo se umístilo v socialistické soutěži v SM kraji na 1. místě. V celonárodní soutěži získalo 2. místo a získalo Rudý prapor Českého svazu spotřebních družstev a českého výboru Odborového svazu pracovníků obchodu a Čestné uznání vlády ČSSR a ÚRO za docílené výsledky rozvojem iniciativy pracujících za rok 1981 a Diplom za výsledky v masové politické práci za rok 1981 jako ocenění za splnění celopodnikového socialistického závazku uzavřeného na počest významných událostí, zejména konání XXVI. sjezdu KSSS a XVI. sjezdu KSČ.

Anastázie Halašková,
Jednota SD Hranice

Kapitolky o Hranicích a jejich pánech v 15.—16. století, II.

TEN PIKHART Z HRANIC

Na konci 15. století začalo pro Hranice období rozkvětu. Město se zbavilo nadvlády církevní vrchnosti a jeho noví páni, Vilém z Pernštejna a jeho syn Jan, vlastníci Hranic v letech 1499—1547, poskytli městu privilegia, která vytvářela dobré podmínky pro rozvoj řemesla i obchodu. Ještě významnější než výsady a privilegia bylo „Zřízení města Hranic“, promyšlený městský statut, který upravoval vztah mezi městem a jeho pány. Toto zřízení stanovilo práva i povinnosti městské rady i jednotlivých měšťanů, ale zároveň i práva a povinnosti vrchnosti vůči městu. „Zřízení“ směřovalo k tomu, aby obě strany pečovaly o zájem města. Stanovilo např. závažná opatření k ochraně před zhoubnými požáry, jaké v té době postihly sousední Drahotuše a nadlouho zbrzdily jejich rozvoj.

Hranice a jejich měšťané bohatli. Není divu, že se ve změnách poměrech pozvedalo sebevědomí měšťanů tohoto do té doby nevýznamného poddanského městečka. Hraničtí měšťané se jistě ani v této době nemohli rovnat měšťanům svobodných královských měst, kteří se podíleli na rozhodování o politice státu účastí na stavovském sněmu. Ale dosáhli alespoň takové úrovně, která jim umožňovala rozhlížet se po okolním dění a reagovat na myšlenky a zápasy, hýbající tehdejšími světem.

Už od konce 14. století se projevovaly stále intenzivnější snahy o politické a sociální změny v evropské společnosti, které se ponejvíce vyjadřovaly formou snah o reformu církve. Pokusem o reformu shora bylo na počátku 15. století

svolávání velkých církevních sněmů [z nich nejznámější byl koncil kostnický], pokusem o násilnou reformu církve a celé společnosti zdola bylo husitství. Oba tyto pokusy nevyřešily společenské konflikty, které byly východiskem reformačních snah. Úsilí o reformaci pokračovalo dál.

V našich zemích po porážce radikálních proudů husitského hnutí trval napjatý vztah mezi stranou husitskou, které se říkalo česká, nebo starokališníci, a stranou katolickou. Střídaly se pokusy o dohodu a ozbrojené konflikty, inspirované většinou zahraniční pomocí domácím katolíkům se strany papeže nebo uherského krále Matyáše. Na dohodách či případném návratu kališníků k podřízenosti papeži měli někteří starokališníci dost velký zájem — pokud ovšem by jim zůstaly zachovány církevní statky, jichž se jejich předkové za husitských válek zmocnili. Neuspokojené skupiny a ti, kdo byli zklamáni vývojem po Lipanech a prosazovali návrat k prvotním cílům husitského hnutí, se začali seskupovat v nové organizace, církve či sekty s různými radikálně reformačními programy a kritizovali obojetnost starokališníků. K takovým skupinám patřila už ve druhé polovině 15. století Jednota bratrská, nepovolená, občas pronásledovaná, ale stále rostoucí sekta, která se brzy rozšířila z Čech i na Moravu. Už koncem 15. století je doložena i v tehdy převážně starokališnických Hranicích.

Jeden z nejstarších dokladů o hranických Bratřích se objevuje k roku 1496 v korespondenci mezi Vilémem z Pernštejna a „bratrem Janem biskupem“ z Vratislavi. Nejde tu o vratislavského biskupa, ale o muže, který už v roce 1496 byl pouhým mnichem, ještě nedávno před tím však byl varadinským biskupem, správcem biskupství olomouckého a kancléřem uherského krále Matyáše, velkého soupeře Jiřího z Poděbrad. I když se po smrti Matyášově vzdal svých úřadů a vstoupil do kláštera, držel stále v rukou nitky diplomatického spojení a byl důležitým papežským expertem pro otázky reformačních proudů ve střední Evropě.

Tento muž psal v jednom dopise panu Vilémovi: „Můj nejmilejší pane kmotře! Včera jsem posla Vašeho jízdního vypravil a dnes mi pěší posel [ten pikhart z Hranic] přinesl Váš list, jehož datum je o několik dnů dřívější než těch, které mi byli minulou středu dodány.“

Není pochyby o tom, že tento pěší posel byl příslušník Jednoty, protože Bratří, jak si sami říkali, byli svými nepřáteli nazýváni pikharty nebo valdenskými podle starších a známějších lidových kacířů francouzského původu. Je zajímavé, že si pan Vilém vybral právě takového posla do katolické Vratislavi k exponovanému činiteli katolické církve a že „bratr Jan biskup“ nebyl tím pohoršen a jen jaksi pobaveně konstatoval tuto absurdní situaci. „Pikhart z Hranic“ nebyl totiž pro varadinského biskupa ničím cizím. Biskup Jan se původně jmenoval Jan Filipec a pocházel z Prostějova z chudé českobratrské řemeslnické rodiny. Jeho závratná kariéra začala tím, že jako písař provázel svého pána, Jana Tovačovského z Cimburka, přesvědčeného kališníka a předního stoupence Jiřího z Poděbrad, ke králi Matyášovi. Protože dokázal před králem přečíst a přeložit dopis v neznámé řeči, kterému nikdo u dvora nerozuměl, získal si Matyášovu přízeň a stal se královým písařem, později kancléřem a předním uherským diplomatem a — třebaže nevysvěcen na kněze — biskupem varadinským. Když v roce 1492 odcházel do kláštera, uložil si svůj nemalý majetek získaný z důchodů biskupství u svého bývalého pána, pana Tovačovského z Cimburka. Viléma z Pernštejna, tehdy pána Prostějova, ustanovil poručíkem svého synovce Jana. Tomuto chlapci, kterého si vybral za syna a dědice, koupil panství Kunovice, povýšení do panského stavu, plnoletost a zajistil mu univerzální vzdělání v Lipsku a Itálii. A aby se uzavřela spirála podivného osudu Jana Filipce — potomci Janovi, páni z Kunovic, se vrátili k Jednotě bratrské a z toho rodu pak pocházeli jedni z posledních držitelů Hranic v období před Bílou horou, Jan, Jan Jetřich a Anna Marie z Kunovic, českobratrští páni českobratrského města.

Pernštejnové ovšem českými bratry nebyli. Existují však doklady o tom, že Jednotu nejen trpěli, ale že zřejmě přispívali k její ochraně, a to nejen v Hranicích, nýbrž i na jiných svých statcích. Představitelé Jednoty dokonce očekávali, že se jí spíše než kdokoliv jiný z velmožů zastanou i před panovníkem. Nikdo z panovníků, ani Jiří z Poděbrad, tím méně pak Matyáš, Vladislav Jagelonský či Ferdinand Habsburský, nebyl totiž nakloněn k tomu, aby v zemích, které už po sto let byly oceňovány jako kacířské hnízdo uprostřed Evropy, trpěl ještě vedle husitů a katolíků nějaké nové sekty a církve. Jednota bratrská netoužila po oficiálním uznání, protože sama neuznávala světské panování, ale požadovala se tolerance (i když sama, když už nabyla v 16. stol. určité pozice, příliš tolerantní nebyla — např. když se vnuk Viléma z Pernštejna, Vojtěch, pokusil alespoň na prostějovském panství sjednat jakousi dohodu mezi stále se svářícími kazateli, Jednota o ní odmítla vůbec jednat). V roce 1509 se Tůma Přeloučský obrátil na Viléma z Pernštejna s návrhy „kterak byste o nás s králem mohli promluvit a Jeho Milostí zuřivost proti nám ukrotiti“. Navrhuje mu, aby králi poukázal na osud císaře Zikmunda, který „přijel do Čech s velikou mocí... a nic nezjednal, jen škodu a hanbu velikou vzal“, i na krále Jiřího a Matyáše, kteří „množství lidí mezi sebou pomordovali... a lidi v jednotu víry neuvedli“, až nakonec „na popole se smlouvali“. Pan Vilém má králi připomenout, že Bratří „nejsou škodní obecnému dobrému, ale spíše užiteční“. Odpověď na dopis Tůmy Přeloučského se nezachovala. Ale královské připsy ještě za Ferdinanda svědčí o tom, že i v době ostrých zákroků vůči Jednotě byli její příslušníci na panstvích Pernštejnů chráněni.

Stejně jako jim se dostávalo ochrany i jiným pronásledovaným. Na Moravě ve dvacátých letech 16. století vznikla sekta Bratří habrovanských, inspirovaná učením švýcarského reformátora Zwingliho. Založil ji starokališnický šlechtic, Jan Dubčanský ze Zdenína, pán v Lulči a na Habrovanech, který se radikalizoval pod vlivem novokřtěneckých emigrantů z Německa a založil ve své vsi Lulči liskárnu, jednu z prvních na Moravě. Knihtiskař Kašpar Aorg z Prostějova tiskl v této tiskárně „na liliové hoře“ (označovala se In monte liliorum) spisy Dubčanského a kruhu jeho přátel. Tento nový způsob propagace reformačních názorů narazil na odpor katolické, na Moravě poměrně dosti silné strany, která prosazovala centrální censuru olomouckého biskupa nade vším, co se na Moravě tisklo. Představitelé Habrovanských byli pozváni do Prahy a tam uvězněni. Jan z Pernštejna se dožadoval jejich propuštění a byl dokonce ochoten složit vysokou kauci. Král nejdříve striktně odmítl žádost o propuštění, ale pak přece jen byl Dubčanský propuštěn, protože jiný dopis králův ukládá Janu z Pernštejna, aby se postaral o to, že tento muž opustí území českého státu, další dopis zakazuje, aby se syn takového člověka oženil s nějakou dívkou z Ketře, ale svatba se pod ochranou Jana z Pernštejna zřejmě konala a ještě v roce 1542 se objevuje pronásledovaný urozený vladýka ze Zdenína a na Habrovanech jako svědek na listině Jana z Pernštejna datované v Meziříčí.

Ale nebyli to jen křesťanští sektáři, kdo se těšil ochraně Pernštejnů. Vilém z Pernštejna byl také oficiálním ochráncem Židů na Moravě. V některých městech pernštejnské državy, jako v Prostějově, byly staré, v jiných, jako v Lipníku, nové židovské obce. Ale navíc ještě Vilém z Pernštejna uzavřel v roce 1490 dohodu se zástupci všech židovských obcí v zemi a zavázal se „jich radů svou nepouštěti“, za což mu moravští židé platili 50 zlatých uherských ročně. Tu ochranu skutečně vykonával na zemském sněmu i jinde ve všem „co by nebylo proti pánu bohu a zemi“. Zachovaly se listy, v nichž Vilém z Pernštejna ukládal svému synu Janovi, aby na sněmu hleděl zmírnit nařízení, zakazující půjčování peněz u židů. Pokládal to za nesmyslné, protože např. ve vinohradnictví nelze bez půjček hospodařit a židé půjčují na nižší úroky než křesťané.

Východomoravská pernštejnská města, která přece jen ležela stranou hlavních center politického dění, byla asi hlavním útočištěm těch, kdo byli jinde vysta-

veni pronásledování. Přitom však Pernštejní zřejmě hleděli oddělit od sebe jednotlivé své chrámence: Čeští bratři byli v Hranicích, kam se Židé v době Pernštejnů nesměli stěhovat, Habrovanští v Meziříčí, Židé v Lípnicku. Pernštejnové asi dobře znali vzájemnou netolerantnost všech takových skupin. Dost starostí jim dělala v Prostějově, na jehož půdě se setkávaly a střetávaly náboženské obce katolická, starokališnická, židovská, českobratrská, k nimž přibýli později Habrovanští, luteráni a další. Pernštejní se snažili tady stejně jako i v jiných případech konflikty brzdit a tlumit. „Vy jste vešli mezi tyto dvě strany, římskou a českou, jako mezi dva žernovy“, psal Vilémovi z Pernštejna Tůma Přeloučský a naznačoval mu, že ho tato pozice může stát jeho moc i bohatství. Kdyby se však postavil na stranu „pravých ctitelů božích“, tj. Jednoty, kdyby „činil spravedlnost a milosrdenství chudým lidem“ a přesvědčil krále, aby „arcibiskupům a biskupům uherským a moravským zboží pobral a panování odjal“, dostalo by se mu za to odplaty boží jak biblickému králi Jehu a jeho potomci „usednou na královské stoličce až do čtvrtého kolena“, což by Tůma Přeloučský „některému ze synů Vaší milosti velmi přál“.

Nezdá se však, že by se Vilém z Pernštejna dal zlákat těmito vábnými perspektivami a vstoupil do řad „pravých ctitelů božích“. Bližší vztah k Jednotě než pan Vilém měla jeho manželka, Johanka z Liblic. Jan Filipec v jednom dopise varoval Viléma z Pernštejna, že její léčení v Litomyšli, tehdy centru bratrského hnutí, na ni špatně působí, že tam může nabýt zdraví, ale zatratit duši a manželé se pak po smrti nesetkají v nebi, jak by jim oběma přál.

Avšak do jakého nebe měl namířeno Vilém z Pernštejna či jeho synové a vnuci? V literatuře je Vilém označován jako „katolík a štědrý dárcce kostelů, klášterů a špitálů“, jindy zase jako „ochránce Jednoty bratrské“, o Janovi se tvrdí, že to byl náčelník luteránské strany, přední představitel kališnické šlechty a podobně. Janův syn Vratislav byl vlivem své španělské manželky horlivý katolík, Vojtěcha označovali čeští bratři téměř za bezbožníka. Často se traduje výrok Viléma z Pernštejna: „S Římany věřím, s Čechy držím, s Bratřími umírám.“

Viděli jsme, že v období náboženských konfliktů probíhají linie názorových střetů často v komplikovaných křivkách a že tyto konflikty nebyly zdaleka tak jednoduché, jak se z učebnicových výkladů tohoto období zdá. Ale velká míra tolerantnosti a nejasné vlastní náboženské stanovisko Pernštejnů je přece jen v oné době v našich zemích něco neobvyklého. Pokud ovšem k jejich stanovisku nehledáme analogie jinde než v zápasy o reformaci zmítané střední Evropě, totiž v renesanční Itálii.

Kapitoly z historie města Hranic

PhDr. Bohumír Indra

DEPORTACE HRANICKÝCH ŽIDŮ ROKU 1942 DO NACISTICKÝCH TÁBORŮ SMRTI

Před 40 lety, dne 22. června 1942 bylo pod dohledem gestapa deportováno z hranického nádraží vlakem 202 Židů, mužů, žen a dětí, bydlících v Hranicích, Drahotuších a Kelči, do záchytného tábora v Olomouci, údajně pro přesídlení do samosprávného židovského města v Terezíně v Čechách. Přestárlé a nemocné osoby byly do Olomouce dopraveny nákladními auty. V dalších dnech přibýlo ještě 6 osob a 4 byly přivezeny z Prahy. Z Olomouce byli pak s Židy, svezeními do Olomouce ze sousedních okresů, dopraveni zvláštním vlakem do tábora v Terezíně.

Hranická náboženská obec židovská měla koncem září 1938 143 členů. Po záboru pohraničního území Československa v říjnu 1938 se přistěhovalo do Hranic k příbuzným dalších 80 osob židovského vyznání, většinou z okresů Opava, Nový Jičín, z Ostravy i odjinud. Po okupaci okleštěné republiky v březnu 1939 přibýlo dalších 28 osob, považovaných podle nacistických zákonů za Židy. Roku 1940 byla hranickým Židům zakázána bohoslužba v synagoze, r. 1941 vůbec. Budova synagogy měla být zbořena, nakonec v ní bylo po adaptačních pracích umístěno r. 1943 městské muzeum. Některé stříbrné kultovní předměty ze synagogy a archiválie židovské obce byly r. 1943 odvezeny do Prahy a dochovaly se podnes. Jsou uloženy ve Státním židovském muzeu v Praze. Židovské matřiky byly odeslány gestapem do Prahy a tam r. 1945 nacisty spáleny spolu s matřikami ostatních židovských obcí, jež byly staženy do Prahy. Majetek Židů, movitý i nemovitý byl sepsán, nemovitostí (na 60 realit) převzali němečtí správčové, veškeré cennosti, přístroje, prádlo byly Židům odebrány. Židům byl zakázán výkon povolání, obchody byly zavřeny a dány pod komisařskou správu. Muži byli přiděleni na silniční práce, ženy do zemědělství. Všichni museli nosit na kabátech žlutou židovskou hvězdu, byla jim zakázána návštěva kin, hostinců apod., vymezeny hodiny nákupu, zakázáno cestování a opuštění katastru města. Až do deportace zemřelo v Hranicích 9 osob, 10 osob bylo zatčeno pro údajné nenošení židovské hvězdy, překročení území města Hranic apod. a odesláno ještě před deportací hranických Židů do koncentračních táborů, kde tito lidé zahynuli, 3 osoby se vystěhovaly.

Celá akce deportace a postupné likvidace Židů byla nacisty pečlivě připravena. R. 1942 došlo i na Hranice. Po opětovné registraci majetku a osob v květnu 1942 v Olomouci tzv. centrálním vystěhovaleckým úřadem v Praze (Auswanderungsamt der Sicherheitspolizei) byla nařízena deportace všech registrovaných osob židovského původu z Hranic a obcí hranického soudního okresu do Terezína, kromě Židů, žijících ve smíšených manželstvích s nežidovkami. V Terezíně byli Židé, svezení transporty se všech stran, ubytováni v přeplněných starých kasárnách, domech a barácích. Obyvatelé byli zcela izolováni od okolního světa. V krátké době zemřelo zde 15 starších hranických Židů, kteří nevydrželi kruté životní podmínky. Byli mezi nimi starý, poloslepý Tobiáš Buchsbaum (mar. 1851), poslední šames židovského templu v Hranicích, Jení Fischerová (1862), vdova po majiteli továrny na likéry v Drahotušské ulici, Josef Gewürz (1873), prodejna novin na náměstí, Antonie Becková (1859), Alfred Hein (1881), vedoucí Fischerovy továrny na likéry v Drahotušské ulici, Karel Taussig (1851), obchod koloniálem v ulici 28. října, Adolf Taussig (1875), Arnoštka Voglová (1864), obchod střížným zbožím, Regina Schreierová (1866), Antonie Singerová (1871), oblíbený hranický lékař MUDr. Jan Schönbeck (1868) i mladý syn MUDr. Glůcka, Jiří (1938), zeměděle na tyfus aj. Už před příjezdem hranických Židů do Terezína byl tam 26. 2. 1942 zastřelen pro výstrahu spolu s dalšími 13 oběťmi Otto Weinberg (1920), mladší syn bývalého hranického advokáta JUDr. Leopolda Weinberga, který se odstěhoval s manželkou a dvěma syny z Hranic do Prahy, odkud však byli odvezeni do Terezína a později zahynuli v koncentračním táboře.

Ještě během r. 1942 byla část hranických Židů z přeplněného tábora v Terezíně do něhož byli svázeni další Židé odjinud, odvezena hromadným transportem někam na východ a zahynuli neznámo kde. Ostatní hraničtí Židé v Terezíně byli zařazeni do transportů smrti postupně v r. 1943 a 1944 a vyhlazeni většinou v koncentračním táboře v Osvětimi, Birkenau i jinde.

Z hranických Židů byli z Terezína deportováni a zahynuli v Osvětimi Eduard Adler (1880), obchodník s kůžemi s manželkou Kateřinou (1895), matkou Annou (1857) a dcerou Ruth (1925), Ludvík Altenstein (1868), obchodník dřívím s manželkou Bedřichskou (roz. Taussigovou a synem Theodorem (1916), Mořic Baar (1874), obchodník suknem na náměstí, s manželkou Stellou, roz. Bennischovou (1892), dcerou Leou (1924) a dvěma syny z prvního manželství

s nežidovkou Slabihoudkovou z Hranic, Zdeňkem (1911) a Alexandrem (1915), i s vdovou po bratru Davidovi Rózou Baarovou (1888), Leopoldem Baronem (1898), obchodník konfekcí v Janáčkově ulici s matkou Emou (1875), Reginou, vdovou po Davidu Baronovi (1864), a Selmou Baronovou (1902), zaměstnanou u Leopolda, Henrieta Benischová (1869), vdova po posledním představeném židovské obce Zikmundovi Bennischovi, zemřelém ještě v Hranicích r. 1941, s dcerou Hertou (1895) a synem Brunem (1906), vedoucím obchodu kůží v Zámecké ulici, Františka Bachrachová (1891), Kamila Berková, (1895), Serena Biro (1913), Adéla Blau, roz. Wolfová (1880), Theodor Braun (1874), obchodník galanteriím s ženou Marií, roz. Taussigovou (1876), Laura Donnerbaumová (1875), vdova po městském zvěrolékaři Davidovi Donnerbaumovi, Marie Fischerová (1884), vdova, roz. Grohsová, se synem Josefem (1915), řezník Jindřich Geib (1900) v Zámecké ulici s manželkou Irenou roz. Singrovou (1907) a synem Arnoštem (1931), Max Gessler (1878), obchod střížným zbožím na náměstí s manželkou Terezou (1884), Arnoštka Gewürzová (1880), prodejna novin na náměstí a její synové Otto a Jindřich (1919). Syn Theodor (1913), odvečený po udání, že překročil katastr města, do koncentračního tábora ve Flossenburku, zahynul již r. 1942. MUDr. Artur Glück, lékař na náměstí s manželkou Valerií (1903), Edmund Grohs (1889), zasílatelství v Nádražní ulici s ženou Irmou (1896), synem Arnoštem (1923) a dcerou Editou (1931), Ida Hechtová (1881), vdova se synem Klementem (1911), Marta Heinová, roz. Fischerová (1885), majitelka výroby likérů a mladší syn Egon (1915), Bedřich Hindls (1890), obchod dobyt看em v Čaputově ulici s manželkou Františkou (1886), Konrád Klein (1883), vetešnictví na Horním podloubí, bydlící v synagoze s manželkou Helenou (1895), sestrou Janou (1901), synem Jiřím (1925) a Hedvikou (1909), Jeni Lieblová (1883), Berta Liebermanová (1896) se synem Karlem (1924), Marie Neumannová (1898), Otto Pless (1881), skladník na dráze s manželkou Idou (1887), dcerou Hertou (1912) a synem Walterem (1913), ing. Julius Pollach (1882) a jeho žena MUDr. Štěpánka Pollachová, která vedla dětskou ozdravovnu pro židovské děti z Ostravy ve vile Nina pod Hůrkou, Berta Pollachová (1879), Bedřich Pollach (1907), obchodník dobyt看em, bydlící u Baronů, Sidonie Pollaková (1882), vdova po řediteli továrny na sukna firmy Heller, Josef Rieš (1899), účetní továrny na sukna Fischer, zahynulý již r. 1942 jako rukojmí v Ravensbrücku, manželka Anna (1898) s dcerou Františkou (1929), David Rosenbaum (1888) obchod galanteriím zbožím na Horním podloubí s manželkou Markétou (1894), Albert Schlesinger (1876), poslední kantor židovského náboženství s manželkou Janou (1885) a jeho bratr Vilém Schlesinger (1876), Malvína Schlesingerová (1879), vdova po Adolfu Schlesingerovi, pekaři a posledním starostovi židovské politické obce hranické do r. 1919, Bedřich Schlesinger (1900), pekařství a obchod na Zámeckém náměstí s manželkou Editou, roz. Schönbeckovou (1907), a dcerou Gretou (1932), Olga Schönbecková (1885), roz. Wolfová, manželka lékaře MUDr. Jana Schönbecka, Anna Seidlerová (1892), Otto Schneider (1909) s manželkou Gertrudou (1912) a synem Harrym (1935), Gerta Weilerová (1902) s dcerami Evou (1931) a Editou (1932), Regina Singerová (1861), vdova po obchodníkovi, Alois Steiner (1874), obchod galanterií na Horním podloubí s manželkou Bertou (1884) a dcerami Irmou (1908) provdanou Babšovou, a Julíí (1909), provdanou Kavalikovou. Obě byly provdány za nežidy, důstojníky čsl. armády, odešlé za hranice, proto byly rovněž deportovány. Alžběta Thoržová (1867), vdova po posledním řediteli obecné školy do r. 1919 Betholdu Thoržovi (1867), zemřelém v Hranicích r. 1941, Marie Voglová (1891), úřednice a Stefanie Voglová (1901), obchodnice, Charlota Weintraubová (1882), vdova po obchodníkovi s dcerami Bertou (1908) a Irmou (1912). Obě byly zatčeny pro nenošení židovské hvězdy a odvečeny již před transportem do Osvětimi, kde zahynuly r. 1942. MUDr. Oskar Weissbrod (1905), lékař v Hranicích s manželkou Helmou (1915), synem Ivo Tomášem (1937) a dcerou Janou Leou (1942), která šla do transportu stará 6 neděl, Ludvík Wiedler (1873), obchodník dobyt看em, Emanuel Wlczek (1900) původem z Kelče, majitel obchodu kůží Salomon Brada v Janáčkově ulici, který se vystěhoval do Mexika, ale pak se vrátil do Hranic. Už v dubnu 1942 byl zatčen a zastřelen r. 1942 v Mauthausenu údajně pro pokus o útěk. Do Osvětimi deportovány jeho manželka Irma (1898) se syny Otakarem (1928), Zdeňkem (1931) a Jindřichem (1932), Albína Kowaltschiková, roz. Plessová (1882), Regina Nováková (1896), rozvedená s manželem nežidem.

Z Drahotuš byli odvečeni do Terezína a později do koncentračního tábora v Osvětimi, kde také zahynuli, Růžena Kohnová (1895), manželka obchodníka střížným zbožím v Drahotuších Josefa Kohna, který byl už v roce 1941 zatčen a dopraven do koncentračního tábora pro překročení hranice území Drahotuš, s dcerami Eliškou (1926) a Blankou (1928), košíkář Leo Tálský (1896), Irena Bernartziková (1897) a Josefa Řeháková (1899), manželka nežida, zatčená pro nenošení hvězdy a dopravená do koncentračního tábora, kde zahynula již roku 1942.

Z Kelče byli odvečeni Jiří Bloch (1917), chovanec ústavu pro choromyslné, obchodník Mořic Fichtner (1872) s manželkou Františkou (1869), Sidonie Hlavicová (1900), roz. Wlczková, žena sedláka nežida, zatčená pro nenošení hvězdy, Růžena Hradilová (1871), vdova po sedláku nežidovi, Klotilda Wlczková (1870) a její syn Hugo Wlczek (1897).

Z Hranic bylo transportováno do Olomouce a pak do Terezína ještě dalších 70 osob židovského původu, které se uchýlily do Hranic r. 1938 a 1939 k příbuzným. Z Opavy to bylo 18 osob, z Nového Jičína 13, z Ostravy 7, z Bílovce 6, z Oder 7, ostatní odjinud.

Ze 17 osob židovského původu, které žily ve smíšených manželstvích s nežidy a zůstaly v Hranicích, pracovali muži na silnicích. Později bylo 6 osob odvečeno do pracovních táborů v Čechách, odkud byli začátkem února 1945 dopraveni do Terezína, kde se dočkali konce války. Z hranických Židů, kteří byli už od roku 1942 v Terezíně, zůstaly naživu jen 4 osoby, hostinský Max Weissbrod a jeho žena Terezie (1875, 1877), hostinský Zikmund Neumann (1866) a Rudolf Fuchs (1916). Neumann a Weissbrodová ponechání v Terezíně, protože jejich židovský původ byl nejistý. **Koncentrační tábory v Osvětimi, Bergen-Belsenu a Mauthausenu** přežily jen 4 mladé ženy Ilsa (1918) a Lída Gesslerovy (1922), Karolína Pollachová (1922) a Renata Glücková (1928) a jeden muž Kurt Fuchs (1922), kteří se vrátili r. 1945 do Hranic.

Z hranických občanů židovského původu se **odstěhovali už v letech 1938—39** rodina Štěpána Hellera, majitele továrny na sukna, a Friderika Wolfová, starší dcera Oskara Wolfa, továrníka likérů do Anglie, Eduard Wlczek (1926) do Palestiny, r. 1940 se odstěhoval do Mexika šéflékař lázní Teplic n. Bečvou MUDr. O. L. Stern s rodinou, který měl za manželku nežidovku. Neznámý je osud Oskara Wolfa (1878), majitele továrny na likéry v budově zbořeného starého zámku. Měl za manželku nežidovku Němku Julii Jamborovou, která se s ním dala rozvést. Wolf prchl do Prahy a později nepochybně zahynul. Jeho žena vedla za pomoci svých německých příbuzných arijský soud v Brně o mladší dceru Hertu. Po skončení války a kratším pobytu v internačním táboře Němců se obě odstěhovaly za starší dcerou Friderikou, provdanou v Austrálii.

Celkem zahynulo z židovské náboženské obce v Hranicích 216 osob židovského původu, z nichž bylo 197 osob židovského vyznání. K tomuto počtu nutno přičíst ještě 34 osob, pocházejících z Hranic, které však r. 1942 v Hranicích již nebydly a byly dopraveny do koncentračních táborů odjinud a zahynuly. Po osvobození Československa 1945 nebyla již židovská náboženská obec v Hranicích obnovena. Samostatná politická obec židovská v Hranicích byla zrušena již roku

1919 po vzniku Československé republiky sloučením s městem Hranicemi. **Náboženská obec židovská zanikla po 330 letech trvání.** Posledním důvěrníkem hranických Židů po r. 1945 byl JUDr. Karel Rosenbaum, který pořídil krátce před svou smrtí také pamětní záznam o osudu hranických Židů za nacistické okupace a zániku židovské náboženské obce v Hranicích.

P r a m e n y:

Rukopis Dr. K. Rosenbauma „Pamětní záznam o tragickém osudu Židovstva z hranického okresu za německé okupace 1940—1945“ z r. 1957.

Archív židovské politické obce Hranické ve Státním židovském muzeu v Praze. Duplikáty židovských matrik města Hranic, uložené na Obvodním městském Národním výboru v Praze I.

V pondělí 19. dubna 1982 se dožila vzácného životního jubilea — 100 let svého života

RUŽENA HRABOVSKÁ

z Hranic, Křížkovského ulice.

Při této příležitosti byla jubilanтка v doprovodu svých nejbližších přijata v obřadní síni funkcionáři městského národního výboru v čele s jeho předsedou Vítězslavem Honsem. Této významné události byli přítomni také zástupci ONV, OSPOZ, SPOZ MěstNV, občanského výboru č. 1 a sestry Okrskové pečovatelské služby.

Jmenovaná, jak bylo vzpomenuo v projevu místopředsedkyně MěstNV Jiřiny Kameníčkové, poznala již od svého útlého mládí život plný strádání a bídy chudého člověka. Jedinečnou pevnou vůlí, odříkáním a především pracovitostí, která jí byla vlastní po celý život, dokázala obhájit skromnou obživu sebe a později své rodiny, o kterou vždy usilovně pečovala.

Přes všechny životní strasti a těžkosti je jubilanтка svěží, projevuje stále optimismus, zdravou mysl a pochopení pro potíže, jež s sebou přináší stáří a především pevnou vůli a chuť k životu.

Přítomní funkcionáři městských stranických orgánů a zástupci ostatních organizací jubilanтку srdečně pozdravili a předali jí květiny a upomínkové dary s přáním pevného zdraví, klidu, spokojenosti a radosti v kruhu rodiny.

Slavnostní přijetí, které bylo obohaceno kulturním vystoupením těch nejmenších, proběhlo v srdečném ovzduší a bylo výrazem péče naší socialistické společnosti o staré občany.

Životní jubilea občanů Hranic a integrovaných částí v měsíci červnu

- 75 let** Vybíral Ladislav, Hranice, Hromůvka 1513, (1. 6. 1907)
Krajíček Karel, Hranice, 28. října 18 (14. 6. 1907)
Bartíková Božena, Hranice, Revoluční nám. 6 (15. 6. 1907)
Ježková Ludmila, Hranice, Fierlingerova 1599, (18. 6. 1907)
Rumian Otto, Hranice, 1. máje 1620, (29. 6. 1907)
Karlíček Hubert, Drahotuše, Tyršova 371, (6. 6. 1907)
Calábková Marie, Drahotuše, Hranická 61 (12. 6. 1907)
Holubářová Milada, Teplice n. B. 20 (21. 6. 1907)
Bahner Valter, Teplice n. B. 72 (26. 6. 1907)
Horáková Alžběta, Velká 72 (16. 6. 1907)
- 80 let** Müllerová Františka, Hranice, Sady Zd. Nejedlého 404 (3. 6. 1902)
Kuchyňková Aloisie, Hranice, Potštátská 1163 (11. 6. 1902)
Zajíčková Anna, Hranice, Hakenova 826 (27. 6. 1902)
Petr Ladislav, Hranice, Velká 42 (28. 6. 1902)
Hapala Jan, Teplice n. B. 21 (17. 6. 1902)
- 85 let** Heimlichová Aloisie, Drahotuše, Hranická 302 (2. 6. 1897)
Voráč Josef, Hranice-Slavíč 33 (15. 6. 1897)

CHRÁNĚNÉ STROMY NA HRANICKU

BOŇKOV

Lípa malolistá — *Tilia cordata*, před domem č. 10, věk: 80 let, výška: 10 m, obvod v 1,3 m: 175 cm

OLŠOVEC

Skupina stromů — **jeráb, osika, lípa, trunka, střemcha, třešeň, dub**
80 m od mostku za prvním domem ve Velké
Taxační údaje neměřeny

Javor mléč — *Acer platanoides* L. — okraj pole na začátku vesnice směrem od Velké, věk: 100 let, výška: 19 m, obvod v 1,3 m: 170 cm

Lípa malolistá + dub letní — *Tilia cordata* Mill. + *Quercus robur* L. u polní cesty na počátku vesnice směrem od Velké, cca 50 m od silnice, věk: 90 let, výška: 18 a 16 m, obvod v 1,3 m: 59 a 57 cm

Dub letní — *Quercus robur* L. — u polní cesty na počátku vesnice směrem od Velké, 50 m od silnice, věk: 90 let, výška 17 m, obvod v 1,3 m: 180 cm

Lípa malolistá — *Tilia cordata* Mill., za domem č. 28, věk: 140 let, výška: 23 m, obvod v 1,3 m: 235 cm

Lípa malolistá — *Tilia cordata* Mill., věk: 60 let, výška: 16 m, obvod v 1,3 m: 115 centimetrů.

Jasan ztepilý — *Praxinus excelsior* L., za domem č. 28, věk: 90 let, výška: 23 m, obvod v 1,3 m: 155 cm

Lípa malolistá — *Tilia cordata* Mill., za domem č. 29, věk: 350 let, výška: 12 m, obvod v 1,3 m: 485 cm

Lípa malolistá — *Tilia cordata* Mill., za domem č. 39, věk: 100 let, výška: 17 m, obvod v 1,3 m: 195 cm

Lípa malolistá — *Tilia cordata* Mill., za domem č. 40, věk: 70 let, výška: 16 m, obvod v 1,3 m: 175 cm

Dvě lípy malolisté — *Tilia cordata* Mill., za domem č. 40, věk: 70 let a 120 let, výška: 16 a 19 m, obvod v 1,3 m: 43 a 91 cm

Bibliografie prací a článků o Hranicích za léta 1976—1980

Koncem r. 1981 vydal Státní archiv Severomoravského kraje v Opavě jako studijní pracovní orientační pomůcku „Bibliografii historicko-vlastivědné literatury Severomoravského kraje za léta 1976—1980“, zpracovanou Janou Indrovou. Tento již pátý svazek kraje bibliografie navazuje na 4 dříve vydané svazky, zachycující práce a články za léta 1945—1975. Svazek o 844 stranách eviduje 6217 regist, excerpovaných ze 168 periodických časopisů celostátních všech oborů, krajských i kulturních měsíčníků a zpravodajů měst (bez novin), 90 sborníků i publikace, vydané samostatně. Články a práce jsou zařazeny v části speciální do 26 tematických skupin se 125 podskupinami, v části všeobecné, řazené chronologicky do 5 skupin s 20 podskupinami. Rychlou orientaci umožňují rejstříky jmenný, místní a autorský. **Město Hranice je ve svazku podchyceno výběrem 175 otištěných prací trvalé hodnoty.** Značný počet článků, zachycujících nedávnou minulost a současnost města Hranic, jeho rozvoje a život po všech stránkách, bylo **excerpováno ze Zpravodaje města Hranic a lázní Teplic n. Bečvou, roč. 1976—1980**, velkou část tvoří dokumentární články prof. Ludvíka Novotného. Celého Hranicka se týká 11 titulů, lázní Teplic n. Bečvou 9 prací, Drahotuš 4 práce atd. BI

Zemřelí občané Hranic a integrovaných částí v měsíci DUBNU

Papoušek Jiří, Hranice, Hromůvka 1513 (12. 8. 1935)
Pospíšil Eduard, Hranice, Revoluční nám. 741 (20. 11. 1913)
Hruška Bohumil, Hranice, Gottwaldovo nám. 20 (10. 9. 1905)
Chvatíková Lucie, Drahotuše, Novosady 123 (19. 2. 1898)
JUDr. Zochlár Ladislav, Hranice, Zborovská 1314 (4. 4. 1902)
Körblerová Marie, Hranice, Hromůvka 1519 (22. 8. 1912)
Býmová Božena, Hranice, Vrchlického 826 (3. 11. 1900)
Zákopčan Antonín, Hranice, Žáčkova 1125 (9. 7. 1902)
Synková Anna, Hranice, Vrchlického 720 (2. 11. 1906)
Pilzová Marie, Hranice, Komenského 230 (26. 2. 1900)
Pavelková Antonie, Hranice-Slavíč 34, (7. 6. 1903)
Málek Jan, Drahotuše, Nádražní 203 (22. 10. 1894)
Janů Božena, Hranice, Hromůvka 1512 (25. 9. 1905)
Ing. Melich Karel, Hranice, Šromotovo nám. 776 (25. 2. 1919)
Kratochvíl František, Hranice, Jiráskova 549 (28. 1. 1919)
Michálka Ludvík, Hranice, Struhlovsko 1411 (4. 4. 1915)
Zatloukalová Marie, Hranice, Pod Bílým kamenem (16. 4. 1906)

Čest a věčná paměť všem zemřelým spoluobčanům!

MÁJOVÉ OSLAVY

Tak jako na mnoha místech naší socialistické vlasti i v našem městě proběhly důstojně, v radostné náladě a za široké účasti občanů jak prvomájová manifestace, tak oslavy 37. výročí osvobození naší vlasti slavnou Sovětskou armádou.

Město bylo již tradičně dobře na májové oslavy připraveno. V dubnu proběhl úspěšně v rámci směn NF jarní úklid, což se promítlo jak v příznivém plnění celoměstského závazku, který je plněn na 42 %, tak zejména v čistotě a ve zvelebení města a jeho místních částí. Déšť v předvečer 1. máje odstranil poslední zbytky nečistoty; dobrá byla výzdoba podniků, škol, organizací, obytných objektů a ostatních veřejných budov.

A tak 1. května od ranních hodin se shromažďovali v radostné náladě pracovníci podniků, organizací a občané, aby manifestačně v prvomájovém průvodu a před zraky představitelů stranického a veřejného života města a přítomných delegací OV KSČ a Sovětské armády vzdali hold Svátku práce.

Účastníci prvomájové manifestace vyslechli slavnostní projev vedoucího okresní delegace člena předsednictva a tajemníka OV KSČ RSDr. Jaroslava Porvola, zdravotní zástupce Sovětské armády majora Viktora Jakumina a na závěr přijali rezoluci adresovanou ústředním orgánům na podporu mírové politiky, kterou důsledně prosazuje Sovětský svaz a ostatní země socialistického společenství. Prvomájové manifestace se zúčastnilo 24 500 občanů města, jeho místních částí a okolních obcí, závěr průvodu tvořilo 48 alegorických vozů, vyjadřujících svým obsahem výzdoby aktuální směry rozvoje výroby podniků a organizací. Rovněž všechny transparenty, zdravotice, hesla a závazky vyjadřovaly důvěru v politiku KSČ, aktuálně boje za mír, odhodlání tvořivou a poctivou prací přispívat k dalšímu rozkvětu naší socialistické vlasti.

Do slavnostního rámce májových oslav přispěla přísaha příslušníků Československé lidové armády, která se uskutečnila v neděli 2. května na náměstí Klementa Gottwalda. 7. května — v předvečer 37. výročí osvobození naší vlasti Sov. armádou se shromáždili u „Památníku Družby“ představitelé městských stranických, státních a společenských orgánů, funkcionáři UO KSČ, zástupci podniků, škol, společenských organizací NF a ostatní občané, aby svou účastí a projevem vědeckosti vzdali hold a uctili památku všech padlých hrdinů, kteří položili své životy ve vítězném boji s fašismem.

Za zvuků Pochodu padlých revolucionářů položily jednotlivé delegace věnce rudých květů k „Památníku Družby“ a poklonily se věčné památce obětí Velké vlastenecké války.

Po státních hymnách ČSSR a SSSR v projevu, který přednesl člen MěstV KSČ pplk. Dušan Pažický, zdůraznil, jak nesmírné oběti sovětského lidu a zásluhy Sovětské armády za naše osvobození, tak také skutečnost, že tyto slavné revoluční tradice nás všechny zavazují každodenní tvořivou a iniciativní prací naplňovat do života usnesení XVI. sjezdu KSČ a tak bojovat za šťastný život v míru, pro další radostnou budoucnost nás všech. Pietní akt byl zakončen Internacionálou.

Večer se pak uskutečnil lampiónový průvod, kterého se zúčastnilo 4000 občanů, který byl zakončen v parku kultury promítáním filmů pro mládež.

Májové oslavy proběhly velmi důstojně, vyjadřovaly plnou podporu mírové politice Sovětského svazu a ostatních zemí socialistického společenství, ve kterých je spolehlivá záštita našich současných i budoucích jistot, vyznačovaly zdravý optimismus úspěšně splnit úkoly vytyčené XVI. sjezdem KSČ. AL

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

KPH INFORMUJE

Dne 8. června uskuteční Kruh přátel hudby svůj další abonentní koncert. Tentokrát to bude literárně hudební večer nazvaný „Vyznání hudbě“, ve kterém účinkují ženský komorní sbor s dirigentem Františkem Hábou, členové činohry Státního divadla v Ostravě a spisovatelka Marie Podešvová.

Marie Podešvová (nar. 1901) je mezi čtenáři známá svými četnými romány a povídkami (U nás na kotárech, Skleněná duha, Prsten, Jeden život, Setkání), v nichž zobrazila především život lidu v Beskydách.

Od roku 1937 žila Marie Podešvová se svým manželem, malířem a grafikem Františkem Podešvou (1893—1979), který se stal malířem Valašska, na Soláni. Jeho díla jsou obrazem valašské krajiny a jejího lidu. M. Podešvová je také autorkou několika půvabných knih pro děti (např. Zuzajda a Jurajda, Mišulova křídla).

Trvalým zdrojem námětů se Marii Podešvové stala Soláň, kde spisovatelka dosud žije.

PROGRAMY JEDNOTNÉHO KLUBU PRACUJÍCÍCH

Termín a místo konání dodatečně	Beseda s účastníkem odbojového hnutí na Hranicku
8. června sál LŠU 19.30	Koncert KPH „Vyznání hudbě“ literárně hudební večer za přítomnosti spisovatelky Marie Podešvové
21. června kulturní dům HC V 16.30	„Společenská besídka“ závěrečná akce kursů společenské a předtaneční výchovy

na červenec připravujeme:

3. 7. Představení divadla Semafor

AKCE KLUBU MLADÝCH

9. června sál JKP 18.00	Klubový program připravily střední školy
16. června sál JKP 18.00	Diskotéka

CELOSTÁTNÍ ZÁVOD VŠESTRANNOSTI ŽÁKŮ LESNICKÝCH ŠKOL

Ve dnech 22.—24. června 1982 pořádá z pověření ministerstva školství České socialistické republiky střední lesnická technická škola v Hranicích Celostátní závod všestrannosti žáků lesnických škol.

Slavnostní zahájení tohoto závodu se uskuteční 22. 6. 1982 v 8.00 hodin před budovou SLTŠ. První disciplíny závodu, tj. střelbu brokovou zbraní na asfaltové holuby a střelbu kulovou zbraní na terč divočáka, budou závodníci plnit na nově vybudované lovecké střelnici v prostoru školního poleší Valšovice. Nové účelové zařízení školy tak bude mít důstojnou premiéru. V dalších dnech budou reprezentační družstva žáků jednotlivých lesnických škol z ČSSR plnit celou řadu dalších disciplín, např. provozní ovládání JMP — kácení stromů na cíl, poznávání přírodnin, první pomoc raněnému, hod granátem na dálku, odhad myslivecké vzdálenosti a další.

U příležitosti celostátního závodu všestrannosti žáků lesnických škol se bude dále konat:

- výstava obrazů Jana Jaroše, profesora školy (slavnostní zahájení výstavy 21. 6. 1982 v 17.00 hodin v aule školy)
- odborný seminář ČSVTS „Příprava středoškolsky vzdělaných lesnických kadrů a jejich uplatnění v provozu“ (zahájení 22. 6. 1982 v 9.30 hodin v budově školy)
- porada ředitelů středních lesnických škol v ČSSR (23. 6. 1982)
- zasedání ústředního metodického kabinetu pro lesnické školy (24. 6. 1982)

Organizační příprava celostátního závodu se všemi průvodními akcemi je záležitost náročná, vyžadující v dostatečném předstihu řešit řadu záležitostí — od ubytování a stravování počínaje až po estetickou a účelovou úpravu závodišť, zajištění cen vítězům apod. Kolektiv členů organizačního výboru pod vedením ing. Ladislava Hába proto řeší všechny úkoly vyplývající z přípravy závodu již od konce loňského roku a to s maximální snahou pečlivostí a dokonalostí. Celostátní závod všestrannosti žáků lesnických škol je totiž současně příležitostí prezentovat pracovníkům ministerstev školství ČSR a SSR, představitelům a zaměstnancům lesnických škol v ČSSR a současně pracovníkům lesnického resortu výsledky práce a činnosti hranické lesnické školy.

Ing. Vladimír Foltánek

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ TJ SIGMA HRANICE

V letošním roce oslaví nejen členové TJ Sigma Hranice, ale také občané Hranic a širokého okolí významná výročí. V měsíci srpnu vzpomeneme 95. výročí založení TJ Sokol v Hranicích a v měsíci červnu 55. výročí položení základního kamene sokolovny.

Zalistujeme-li v kronice hranického Sokola, kterou sestavil v roce 1937 prof. Emil Cigánek, a v brožurách „80 let organizované tělovýchovy v Hranicích“ a „90 let tělovýchovy v Hranicích“, které sestavil s. Bohuslav Hons, zjistíme, že členové hranického Sokola se ani v temných dobách protektorátu nezpronevěřili úkolu vychovat čestné, morálně i fyzicky připravené sportovce. Sokol Hranice byl v r. 1949 přejmenován na ZS Sigma Hranice, po reorganizaci v roce 1952 na TJ Spartak Hranice a v roce 1959 získal konečný název TJ Sigma Hranice.

Není bez zajímavosti, že prvním starostou hranického Sokola byl zvolen bývalý továrník nynějšího k. p. Sigma Hranice Antonín Kunz. Už od založení Sokola zde pracovali jako funkcionáři zaměstnanci Sigmy.

Je třeba si také připomenout, že kromě tělovýchovné činnosti měla tělocvičná jednota Sokol velký podíl na vymanění Hranic z německé nadvlády v roce 1903. Velké potíže vždy byly se zajišťováním vhodných tělocvičen pro cvičení žactva i dospělých. Proto bylo 2. února 1901 ustaveno družstvo ke zřízení tělocvičny. Další plány však zmařila první světová válka.

Až 12. června 1927 při příležitosti 40. výročí založení jednoty došlo ke slavnostnímu položení základního kamene na pozemku za Bečvou, který byl věnován Sokolu manželkou prvního českého starosty v Hranicích JUDr. Šromoty. A již následujícího roku 12. srpna 1928 byla slavnostně otevřena sokolovna pro potřeby tělovýchovy i kultury.

Není možné nevzpomenout noci z 1. na 2. května 1974, kdy požár zaviněný vadnou elektroinstalací zničil tuto jedinou společenskou budovu v Hranicích. Nesmírnou obětavostí funkcionářů TJ Sigma Hranice, v jejímž čele stál s. Alois Sedláček, za účinné pomoci stranických orgánů, lidosprávy i mateřského podniku Sigma Hranice mohla být už 1. května 1976 slavnostním koncertem Moravské filharmonie otevřena krásnější a zmodernizovaná budova sokolovny.

To vše si připomeneme 12. června 1982 v 15 hodin v sokolovně, kde na počest těchto výročí pořádá odbor ZRTV slavnostní tělovýchovnou akademii všech svých složek.

Do oslav se zapojí i ostatní oddíly tělovýchovné jednoty Sigma Hranice, jako například oddíl cyklistiky. Tento oddíl organizuje krajské finále dne 19. 6. 1982 „Hledá se mistr světa“ a dne 20. 6. 1982 cyklistický závod mládeže „Okolo Hranic“.

Všechna tato výročí budou pro nás pobídkou, abychom ještě účinněji přispívali k dalšímu rozvoji masové tělesné výchovy.

Oldřich Lukeš,
předseda TJ Sigma Hranice

SPORTOVNÍ AKCE V MĚSÍCI ČERVNU

Datum	Název akce	Pořadatel	Místo	Kat.
1. 6.	Sportovní odpoledne v rámci MDD	OV a ZŠ Olšovec	Olšovec	rodiče s dětmi
2. 6.	Okresní kolo Poháru Čs. rozhlasu	TJ Sigma OV ČSTV	stadion TJ Sigma	st. žáci
19. 6.	Turnaj zdravotníků v tenise	TJ Slovan	kurty Teplíce	dosp.
19. 6.	Štít města Hranic (kopaná)	TJ Sigma	stadion TJ Sigma	žáci
19. 6.	Krajské finále „Hledá se mistr světa“ (cyklistika)	TJ Sigma SmKv ČSTV	Hranice	žáci
20. 6.	Okolo Hranic (cyklistický závod)	TJ Sigma	Hranice	vše

27. 6.	Sportovní odpoledne	TJ Sokol Velká	Velká	vše
červen	Branné odpoledne dětského domova	ZvŠI	Hranice	žáci
červen	Branné cvičení školy	ZvŠI	Hranice	žáci
červen	Soutěž v odbíjené	MěDPM	Hranice	žáci
červen	Zlatý kotlík (turnaj)	MěDPM	okres Př.	žáci

PROGRAMY KIN

KINO SVĚT

4.—7. 6.	ELVIS PRESLEY Film USA. Mládeži přístupno.
8.—10. 6.	ZVÍŘE Francouzský film s J. P. Belmondem a R. Welchovou v hlavních rolích. Film je mládeži přístupný.
11.—14. 6.	STRÝČEK JOE Film USA. Mládeži přístupno.
15.—17. 6.	VELKÝ BAZAR Francouzská veselohra s populární skupinou Les Charlots. Film je mládeži přístupný.
18.—21. 6.	JAK JE TĚŽKÉ STÁT SE ŠVÝCAREM NSR. Satira o dvou úřednících, kteří plnili strohé předpisy. Film je mládeži přístupný.
22.—23. 6.	SVATÝ ROK Francouzský film s J. Gabinem v hl. roli. Film je mládeži přístupný.
24. 6.	CIKÁNSKÉ ŠTĚSTÍ Představení pro členy Klubu přátel sov. filmu
25.—28. 6.	MOJE SKVĚLÁ KARIÉRA Australský film. Film je mládeži přístupný.
25.—28. 6.	HISTORIE OSAMĚLÉ DÍVKY Španělský film. Film je mládeži nepřístupný.

Začátky představení v kině Svět jsou v 18.00 hodin. Za nepříznivého počasí se v kině Svět hraje program Letního kina.

FILMY PRO DĚTI — každou sobotu v 16.00 hodin

5. června	NA VELIKÉ ŘECE Příběh z pravěku. Český film.
12. června	VOLÁNÍ RODU Příběh z pravěku. Český film.
19. června	BABIČČIN VNUK O tom, jak malý David našel nové přátele. Sovětský film.
26. června	PŘILÍŠ MNOHO DOBRODRUŽSTVÍ O malém zvědavém děvčátku. Film NDR.

FILMY PRO MLÁDEŽ — každou neděli v 15.30 hodin

6. června	ZÁHADA SOUHVĚZDÍ ORIONU Fantastické dobrodružství pěti kosmonautů. Sovětský film.
13. června	TA NAŠE PÍSNÍČKA ČESKÁ Český muzikál podle K. Hašlera.
20. června	HEJ RUP! Starší český film s Voskovcem a Werichem.
27. června	BLÁZNI ZE STADIÓNU Francouzská komedie se skupinou Les Charlots.

PREDSTAVENÍ PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY — každou středu

2. června	JEN POČKEJ, ZAJÍCI!
9. června	KLAUN FERDINAND A ZIMNÍ RADOSTI
16. června	KRTEK A VEJCE
23. června	ZLODĚJSKÉ STRAŠIDLO

LETNÍ KINO HRANICE

4.—7. 6.	ZÁLETNÍK Francouzská film. komedie. Film je mládeži nepřístupný.
8.—10. 6.	DOMINO Americký dobrodružný film. Film je mládeži nepřístupný.

11.—14. 6.	BOŽE, JAK HLUBOKO JSEM KLESLA Italská filmová komedie. Film je mládeži do 18 let nepřístupný.
15.—17. 6.	VELKÝ BAZAR Francouzská veselohra s populární skupinou Les Charlots. Film je mládeži přístupný.
18.—21. 6.	JINÝ MUŽ, JINÁ ŠANCE Příběh dvou lidí, které osud svedl na společnou cestu. Fran- couzský film. Mládeži nepřístupno.
22.—24. 6.	NÁVRAT DOMŮ Příběh lidí, poznamenaných válkou. Americký film. Mládeži do 18 let nepřístupný.
25.—28. 6.	UPÍR Z FERATU Český horror podle povídky J. Nesvadby „Upír po dvaceti letech“. Film je mládeži nepřístupný.
29. 6.—1. 7.	KRAMEROVÁ VERSUS KRAMER Americký film. Mládeži nepřístupno.

Od 2. července připravujeme:

Přehledku festivalových filmů

Začátky představení jsou asi ve 21. hodin. Za nepříznivého počasí se hraje pro-
gram Letního kina v kině Svět ve 21. hodin.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává Jednotný klub pracujících
v Hranicích. Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, závod 11.

Cena 2,— Kčs